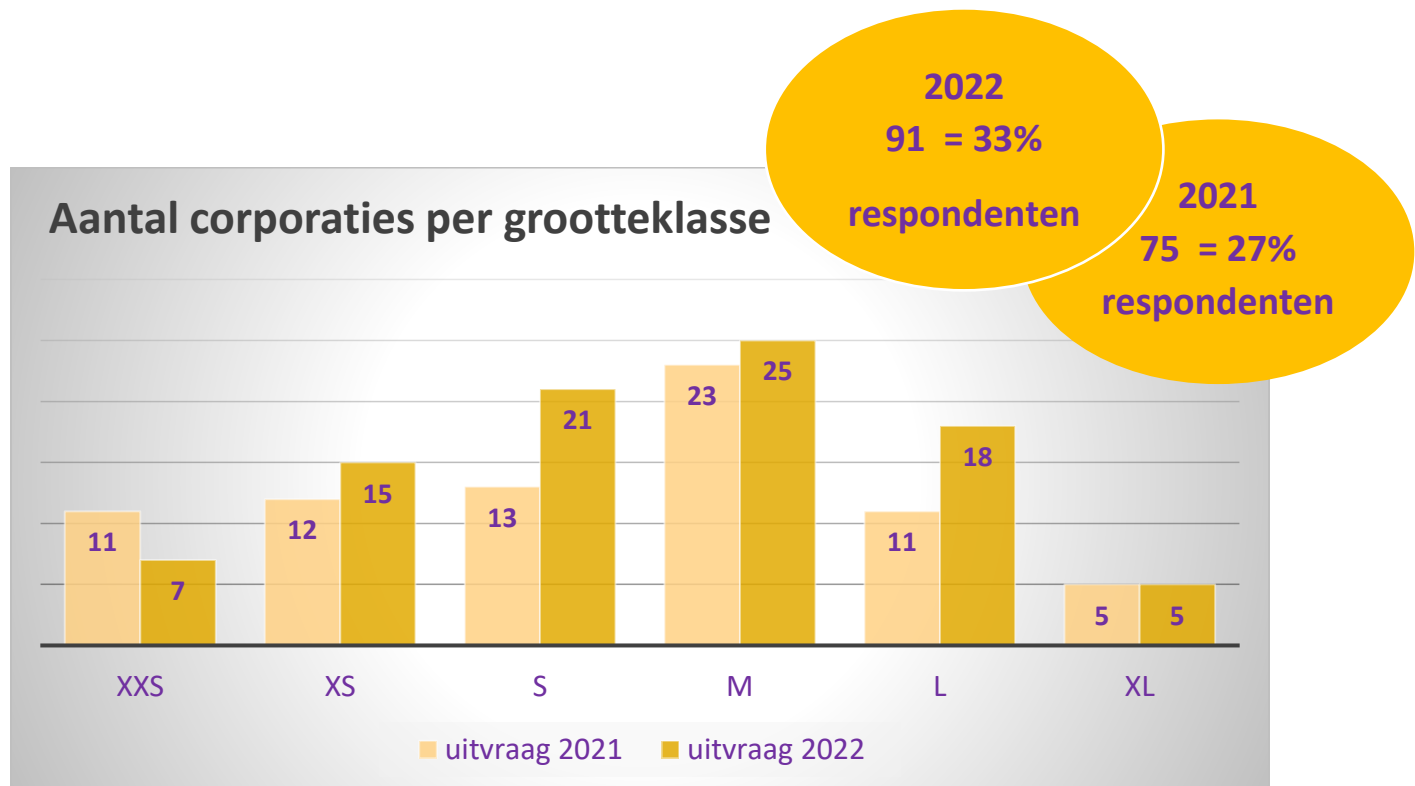

1 Uitvraag VTW

In het vervolg op eerdere onderzoeken heeft de VTW een uitvraag gedaan onder haar leden naar de accountantskosten over de jaren 2019 tot en met 2021.

De uitvraag omvatte de kosten van de controle van de jaarrekening, de overige kosten, de kosten welke specifiek zijn gemaakt als gevolg van de status van 'organisatie van openbaar belang' (hierna: OOB status), en de ingeschakelde accountantsorganisatie. Deze uitvraag heeft als doel om de VTW leden inzicht te geven in de accountantskosten bij andere (vergelijkbare) corporaties. De uitvraag in 2022 (over de jaren 2019 - 2021) heeft 91 respondenten opgeleverd ten opzichte van 75 respondenten bij de uitvraag in 2021 (over het jaar 2020). Een heel mooie score. De verdeling per grootteklasse is onderstaand opgenomen in figuur 1.

Figuur 1: Aantal deelnemende corporaties per grootteklasse uitvraag 2021 & 2022

2 Totale accountantskosten uitvraag 2022

In de onderstaande tabel 1 zijn vanuit de uitvraag 2022 de gemiddelde totale accountantskosten per klasse opgenomen.

Aantal	Klasse	Omvang in vhe	Uitvraag 2022, gemiddelde totale accountantskosten				
					% mutatie		
			2019	2020	t.o.v. 2019	2021	t.o.v. 2020
7	XXS	< 1.000	33.880	33.894	0,04	33.245	-1,91
15	XS	1.000 - 2.500	74.433	81.779	9,87	69.664	-14,81
21	S	2.500 - 5.000	85.794	80.938	-5,66	79.584	-1,67
25	M	5.000 - 10.000	138.727	145.248	4,70	147.140	1,30
18	L	10.000 - 25.000	182.401	201.295	10,36	182.265	-9,45
5	XL	> 25.000	293.265	295.892	0,90	280.460	-5,22

Tabel 1

Wat valt op:

- in vijf van de zes klassen is er een toename van de kosten over 2020 in vergelijking met 2019;
- over nagenoeg de gehele linie is er een afname van de kosten over 2021 in vergelijking met 2020.

In onderstaande tabel 2 is de bandbreedte van de totale accountantskosten per klasse weergegeven:

Bandbreedte totale accountantskosten per klasse				
Aantal	Klasse	2019	2020	2021
		Laagste- hoogste	Laagste- hoogste	Laagste- hoogste
7	XXS	20.673 - 90.103	21.266 - 101.023	21.901 - 93.354
15	XS	47.063 - 115.000	43.064 - 269.071	46.359 - 110.000
21	S	57.717 - 184.541	47.570 - 196.508	48.990 - 193.529
25	M	83.000 - 337.427	106.000 - 268.441	104.000 - 263.180
18	L	116.450 - 354.327	131.471 - 411.537	126.516 - 320.366
5	XL	188.458 - 448.000	214.000 - 445.000	197.714 - 379.000

Tabel 2

Uit de tabel blijkt dat de verschillen per klasse tussen de laagste en de hoogste totale accountantskosten per corporatie als 'fors' zijn te kwalificeren. Voor de individuele corporatie is het aan te bevelen om de eigen totale accountantskosten te 'benchmarken' met deze uitkomsten.

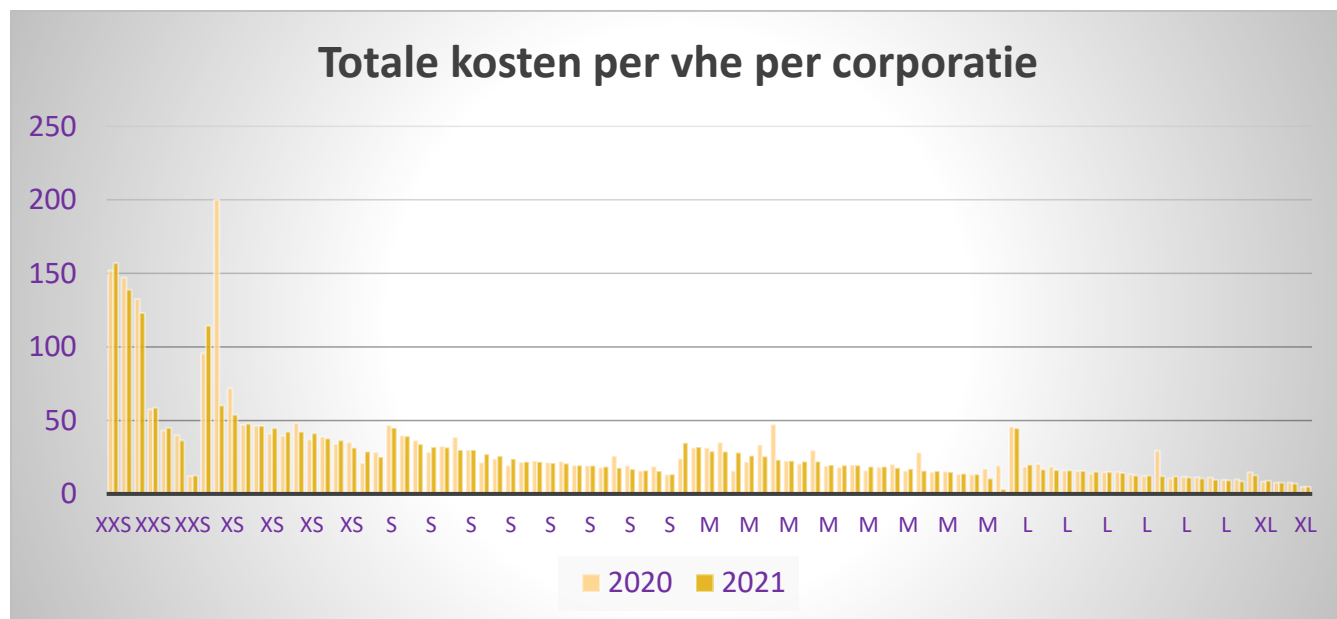
3 Totale accountantskosten per vhe per corporatie

In tabel 3 zijn de totale accountantskosten per vhe per grootteklasse weergegeven en in figuur 3 is deze informatie schematisch weergegeven. Gelijk aan voorgaande jaren kan worden vastgesteld dat de gemiddelde accountantskosten per vhe afnemen naar mate de omvang van de corporatie toeneemt.

Ook is de afname van de accountantskosten (in vijf van de zes klassen) over 2021 ten opzichte van 2020 hier ook zichtbaar. Alleen in categorie M is sprake van (een zeer beperkte) stijging.

Gemiddelde totale accountantskosten per vhe			
Aantal	Klasse	2020	2021
7	XXS	122,39	100,84
15	XS	42,76	40,36
21	S	28,47	26,15
25	M	18,64	18,75
18	L	13,11	12,92
5	XL	7,66	7,55

Tabel 3

Figuur 3. Totale kosten per vhe per corporatie inclusief meerwerk en OOB

4 Overige accountantskosten

De post 'overige accountantskosten' maakt een niet onbelangrijk deel uit van de totale accountantskosten. In de onderstaande tabel 4 en figuur 4 zijn de overige accountantskosten weergegeven.

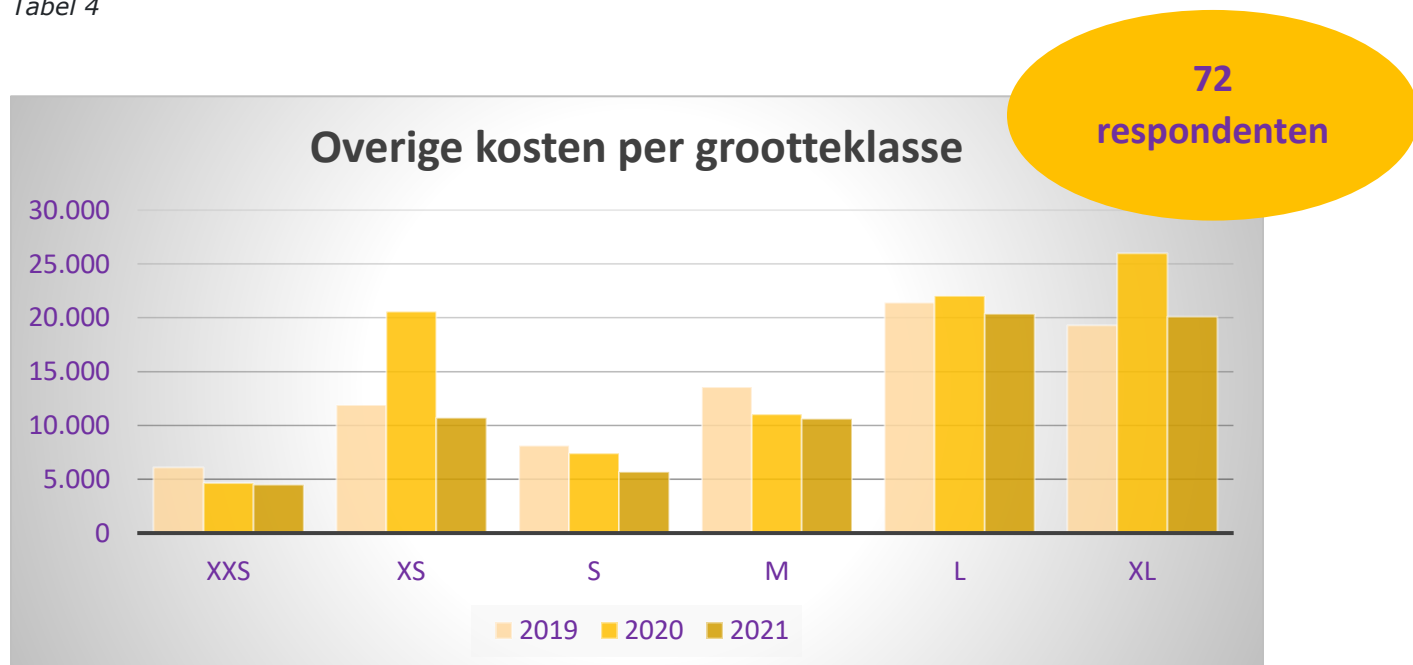
Bij de beoordeling moet worden opgemerkt dat bij 72 van de 91 respondenten 'overige accountantskosten' zijn verantwoord; bij 19 corporaties zijn deze kosten (waarschijnlijk) opgenomen in de 'accountantskosten'.

Ook voor 'overige accountantskosten' constateren wij dat de kosten over 2021 afnemen (in alle klassen) in vergelijking met 2020. De bandbreedte tussen de hoogste en de laagste overige accountantskosten is groot (over alle drie de jaren).

In 2020 is in klasse XS één corporatie die de toename veroorzaakt ten opzichte van het jaar 2019. Verder is er een kostenstijging in categorie L (beperkt) en in categorie XL is sprake van een toename van 35%.

Aantal	Klasse	Omvang	Uitvraag 2022, gemiddelde overige accountantskosten				
			in vhe		% mutatie		% mutatie
			2019	2020	t.o.v. 2019	2021	t.o.v. 2020
7	XXS	< 1.000	6.113	4.632	-24,23	4.509	-2,66
15	XS	1.000 - 2.500	11.887	20.568	73,03	10.698	-47,99
21	S	2.500 - 5.000	8.120	7.395	-8,93	5.678	-23,22
25	M	5.000 - 10.000	13.567	11.042	-18,61	10.614	-3,88
18	L	10.000 - 25.000	21.414	22.040	2,92	20.358	-7,63
5	XL	> 25.000	19.309	25.984	34,57	20.102	-22,64

Tabel 4

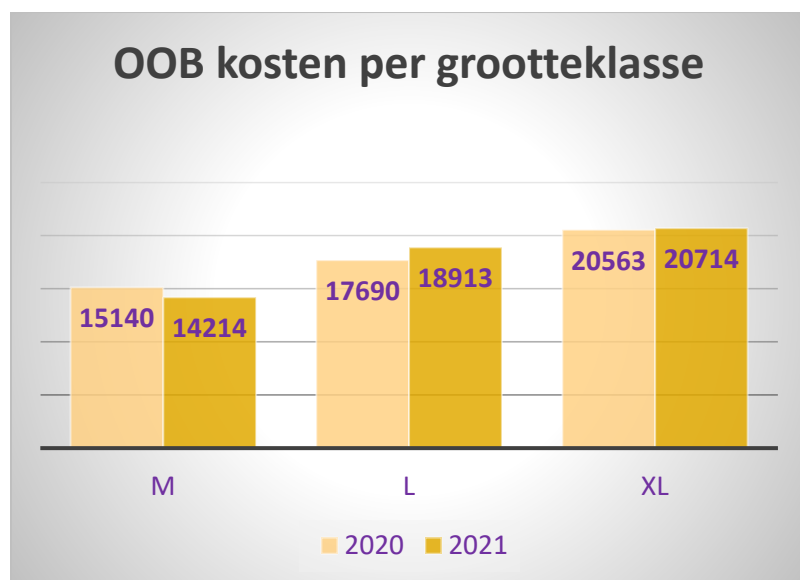
Figuur 4. Gemiddelde overige kosten (in euro's) per corporatie per grootteklasse

5 Accountantskosten verbonden aan de OOB status

Woningcorporaties met meer dan 5.000 verhuureenheden hebben met ingang van 1 januari 2020 de zogenaamde OOB (organisatie van openbaar belang) status. Deze status impliceert een aantal specifieke eisen en randvoorwaarden met betrekking tot de externe accountant. De OOB status brengt ook aanvullende accountantskosten met zich mee.

In de uitvraag 2022 hebben 48 corporaties de OOB status. Een aantal accountantsorganisaties maakt de kosten verbonden aan de aanvullende werkzaamheden inzichtelijk door middel van een aanvullend honorarium. Enkele andere accountantsorganisaties verdisconteren dit honorarium in het totale honorarium; de aanvullende kosten zijn dan niet zichtbaar. In de onderstaande figuren is informatie opgenomen over 29 corporaties die over 2021 de kosten verbonden aan de OOB status afzonderlijk hebben opgegeven. Eén corporatie uit de categorie M heeft over 2020 geen opgave verstrekt van de OOB kosten vandaar informatie van 16 corporaties over 2020 en van 17 corporaties over 2021.

De gemiddelde kosten over de jaren 2020 en 2021 per grootte klasse liggen redelijk in de buurt van elkaar.

Figuur 5. Gemiddelde OOB kosten (in euro's) per corporatie per grootteklasse

De bandbreedte in de OOB kosten per grootteklasse is in tabel 5 opgenomen. Er zijn forse verschillen per corporatie vast te stellen. Dit lijkt op zich een opmerkelijke vaststelling, immers de werkzaamheden die een accountantsorganisatie aanvullend moet verrichten zijn in redelijke mate vergelijkbaar. Wellicht is een goed gesprek tussen corporatie en de externe accountant raadzaam om te analyseren waardoor de afwijking wordt veroorzaakt.

Bandbreedte accountantskosten OOB per klasse			
Aantal	Klasse	2020	2021
		Laagste- hoogste	Laagste- hoogste
17	M	7.500 - 36.554	7.650 - 27.000
10	L	4.000 - 54.208	3.000 - 54.208
2	XL	15.125 - 26.000	15.428 - 26.000

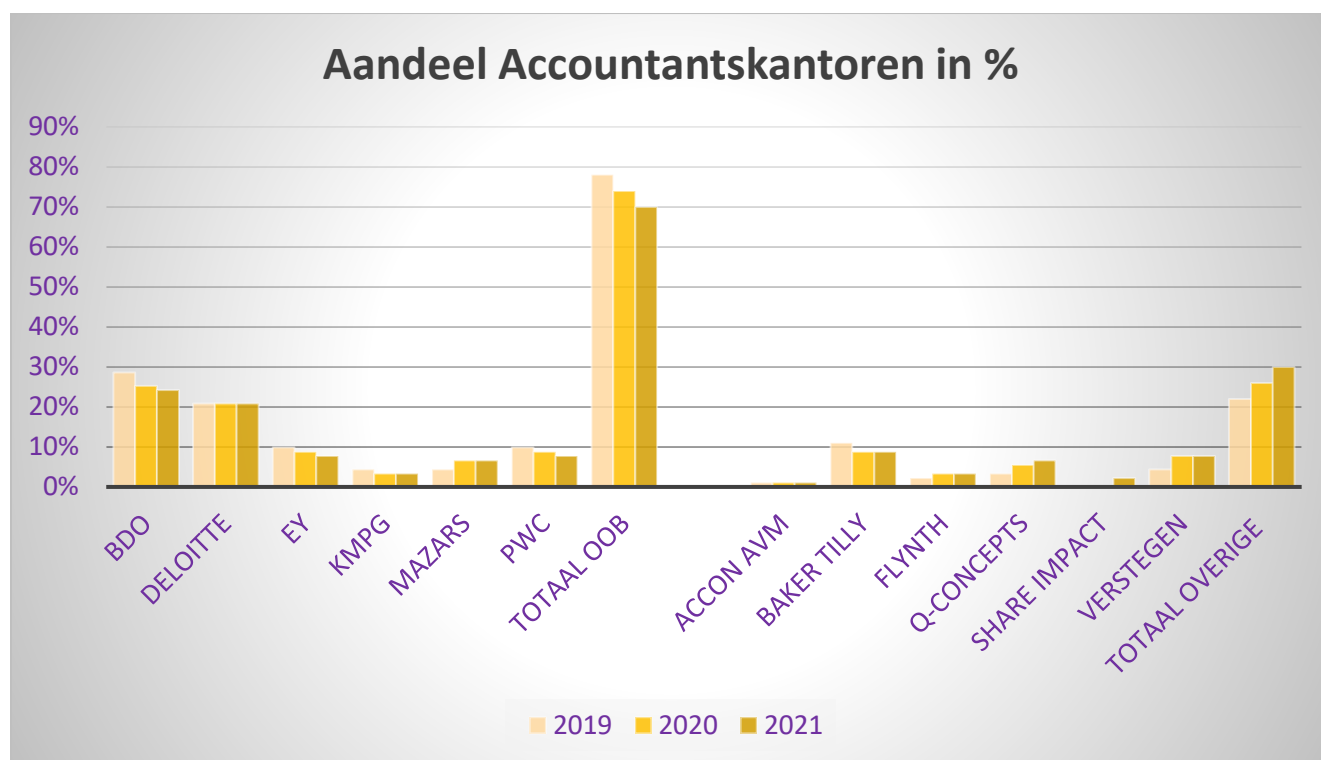
Tabel 5

De totale kosten verbonden aan de OOB-status voor de corporatiesector is benaderd in de onderstaande tabel. De gemiddelde kosten per grootteklasse zijn hiervoor als basis gehanteerd.

Totale kosten oob status over de jaren 2020 en 2021					
Aantal	Klasse	gemiddelde kosten 2020	gemiddelde kosten 2021	Geschatte totale kosten 2020	Geschatte totale kosten 2021
72	M	15.140	14.214	1.090.080	1.023.408
58	L	17.690	18.913	1.026.020	1.096.954
18	XL	20.563	20.714	370.134	372.852
				2.486.234	2.493.214

De geschatte totale additionele accountantskosten verbonden aan de invoering van de OOB-status bedragen voor de gehele corporatiesector bij benadering ca € 2,5 miljoen per jaar.

6 Marktaandeel accountantskantoren

Figuur 6. Marktaandeel van de accountantskantoren over de jaren 2019 tot en met 2021

Bij de 91 corporaties zijn in totaal 12 accountantsorganisaties actief. Er zijn 6 kantoren in het bezit van een zogenaamde OOB vergunning, met andere woorden deze kantoren kunnen fungeren als externe accountant bij corporatie met de OOB status. De overige 6 accountantsorganisaties kunnen de controle verzorgen bij de corporaties zonder de OOB status.

Over de jaren 2019 tot en met 2021 is er een verschuiving vast te stellen, dat met name de niet OOB corporaties een accountant selecteren die niet in het bezit is van een OOB vergunning. De onderstaande tabel 6 geeft aan dat in de periode 2019 – 2021 in totaal 8 corporaties zijn 'overgestapt'. Deze trend zal zich naar verwachting in de komende jaren doorzetten.

Accountantsorganisaties actief bij niet OOB corporaties			
	2019	2020	2021
Met OOB vergunning	25	20	17
Zonder OOB vergunning	18	23	26
Totaal aantal corporaties	43	43	43

Tabel 6

7 Wisseling van accountantsorganisatie

De Governancecode Woningcorporaties en de OOB status vereisen respectievelijk om de 10 jaar dan wel om de 7 jaar (OOB corporaties) een wisseling van accountantsorganisatie. In tabel 7 zijn de wisselingen in 2020 en 2021 opgenomen.

Mutaties accountantsorganisaties			
	Aantal	2020	2021
Geen OOB status	43	5	3
OOB status	48	4	5
Totaal aantal corporaties	91	9	8

Tabel 7

In 2020 (ten opzichte van 2019) zijn er twee corporaties (met OOB status) gewisseld van een accountantsorganisatie zonder OOB vergunning naar een accountantsorganisatie met OOB vergunning. Het aantal wisselingen in 2020 en 2021 is statistisch als plausibel te benoemen gegeven de rotatievereisten zoals deze gelden voor de woningcorporaties.

Resultaten uitvraag accountantskosten

Ben Spelbos & Huub Bröring, in opdracht van de VTW, najaar 2022